Gemeente Amsterdam

Aan Stadsdeelcommissie Zuid
Van Rocco Piers
Onderwerp Verantwoording afvalplannen en inzet keten Schoon
Datum 2026

Geachte leden van de stadsdeelcommissie,

Met deze brief leggen wij verantwoording af over de uitvoering en opbrengsten van de afvalplannen en de inzet van de keten Schoon in de afgelopen bestuursperiode. Aan het begin van de bestuursperiode 2022-2026 heeft de gemeente nieuwe afvalplannen ontwikkeld. Deze plannen sluiten aan bij het nieuwe gebiedsgericht werken en bij de inzetplannen van de directie Toezicht en Handhaving Openbare ruimte. Een nieuw instrument waarvan het goed is om te kijken hoe dat in de praktijk heeft uitgewerkt en welke resultaten het heeft opgeleverd.
In 2023 heeft uw stadsdeelcommissie het afvalplan voor het stadsdeel en de gebiedsopgaven afval en schoon besproken. Op basis van de aangedragen opgaven van alle stadsdelen is er een stedelijke prioritering en verdeling gemaakt in het portefeuillehoudersoverleg Afval en Reiniging. In september 2023 is de uitvoering van de meeste gebiedsopgaven gestart. Tegelijkertijd is er naast de reguliere dienstverlening en de inzet die verband houdt met de gebiedsopgaven extra inzet gepleegd om het stadsdeel en de stad schoner te maken. Bij deze brief vindt u de rapportage met daarin de resultaten en voortgang of afronding van de gebiedsopgaven (bijlage 1) en de overige inspanningen van afgelopen jaren (bijlage 2).

Gebiedsopgaven
Een gebiedsopgave kenmerkt zich door gestapelde problematiek. Afval is vaak een symptoom van andere problemen zoals het hoge toeristenaantal, sociale problematiek of een gebrekkige fysieke infrastructuur. Daarnaast draagt afval op straat ook weer bij aan verloedering en een groter gevoel van onveiligheid, het verminderen van sociale samenhang en woonplezier en het creëren van mogelijke gezondheids- en milieuproblemen. Ook is sprake van meerdere eigenaren van zowel het probleem als de oplossing. Het zijn plekken waar het structureel misloopt en waar het niet eerder gelukt is om verbetering te realiseren. Deze problematiek vraagt om een andere aanpak dan de reguliere dienstverlening en extra interventies die nog niet binnen de verschillende directies beschikbaar waren. Hiervoor is een multidisciplinaire, lerende aanpak nodig waarbij niet alleen intensief wordt samengewerkt binnen de keten afval en schoon, inclusief stadsdelen, maar ook vraagt om de inzet van andere betrokken partners zoals woningbouwcorporaties, ondernemers en bewoners.

‘Lange adem’
Ik wil benadrukken dat het realiseren van resultaat bij deze opgaven tijd kost maar wel bijdraagt aan structurele oplossingen van de achterliggende problemen. Het duurzaam oplossen van afvaloverlast is een kwestie van de ‘lange adem’. Tegelijkertijd zet de gemeente zich, met man en macht, in om het afval van straat op te ruimen. Dat leidt over het algemeen tot een schone straat maar niet overal en nog niet vaak genoeg. Een voorwaarde daarvoor is het goed uitvoeren van de basisdienstverlening; het zorgen voor voldoende, goed functionerende en schone inzamelvoorzieningen, het zorgen voor het tijdig legen van de inzamelvoorzieningen, schoonmaken daar waar nodig en een goede opvolging van de meldingen. Deze basisdienstverlening is nog vaak niet helemaal op orde. De afgelopen periode heeft laten zien dat het op orde brengen van de basisdienstverlening cruciaal is. Hierop is inmiddels gerichte inzet gestart en dit vormt een kernopgave voor de komende jaren. Het aanpakken van afvaloverlast van verkeerd aangeboden grof afval is een onderdeel daarvan.

Resultaten gebiedsopgaven
Kenmerkend voor de gebiedsopgaven is dat dezelfde problematiek speelt in meerdere stadsdelen. Hoewel gebiedsspecifieke invloeden kunnen vragen om maatwerk is het doel van elke gebiedsopgave om een stadsbrede aanpak te ontwikkelen. Daarom is het van belang om inzicht te hebben in de voortgang van alle gebiedsopgaven.
De aanpak van woon-winkelstraten heeft geleid tot een stadsbrede invoering van handhaving op de 25-meterregel. Deze maatregel houdt in dat ondernemers verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van de openbare ruimte binnen een straal van 25 meter rondom hun onderneming. Daarnaast wordt voortaan de maatregel rond aanbiedtijden voor bedrijfsafval niet alleen in Zuid (7.00-12.00 uur) en Centrum (6.00-11.00 uur) toegepast maar in alle stadsdelen. Voor de nieuwe stadsdelen betekent dat containers met bedrijfsafval uitsluitend tussen 7.00 en 16.00 uur op straat mogen worden geplaatst. Hiermee wordt voorkomen dat afval langdurig op straat staat en overlast veroorzaakt.
In bijlage 1 zijn de overige resultaten van de gebiedsopgaven opgenomen.

Aanvullende inzet afgelopen periode
Naast het uitvoeren van de reguliere dienstverlening en de gebiedsopgaven hebben de afgelopen jaren ook in het teken gestaan van extra inspanningen om onze stad schoon te houden. Denk aan het plaatsen van extra piramides en (statiegeld) kliko’s in drukke parken en recreatiegebieden in alle stadsdelen, de reguliere zomeraanpak, extra inzet na grootstedelijke evenementen, inzamelen van lachgascilinders, het vervangen van afvalbakken door *zelfsluitende* afvalbakken in de winkelgebieden aangewezen door de stadsdelen en het aantrekken van een coördinator ‘schone stad’ die in samenwerking met de stadsdelen het medebeheer intensiveert.

Stadsdeel Zuid
De gebiedsopgave ‘Aanpassen aanbiedtijden bedrijfsafval’ heeft de hoogste prioriteit gehad. Na een zorgvuldige voorbereiding zijn de aanbiedtijden begin 2025 van kracht gegaan. We zien een zeer substantiële afname van de overlast in geheel stadsdeel Zuid. Het restant overlast pakken we aan met gerichte handhaving op geplaatst afval buiten de aanbiedtijden. In 2026 maken we een plan voor aanbiedtijden in de hele stad.

De Aanpak Bijplaatsingen heeft een aantal campagnes en enkele maatwerkacties uitgevoerd in Zuid

- *Woonwinkelcampagne* (26 maart - 14 mei): Bewoners en ondernemers werden gewezen op hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een schone straat.
- *Studentencampagne* (21 juli - eind september): Gericht op het informeren van studenten over de juiste manier van afval weggooien in verschillende talen.
- *Kartoncampagne* (24 november 2025 - 11 januari 2026): Stadsbrede campagne met focus op het correct aanbieden van (groot) karton.
- In verschillende straten grof afvalflyers met aanbiedregels verspreid.
- Met gebiedsteams, inzameling, handhaving en bewoners Cleansday 19 september georganiseerd in de Mesdagstraat, Willem Pastoorstraat en Talmastraat. Naast opruimen ook in gesprek gegaan met voorbijgangers en afvalregels toegelicht.
- Van Baerlestraat samen met routebeheer de routes geoptimaliseerd. Heeft tot een extra inzameldag geresulteerd.

Conclusies en vervolg
Afgelopen bestuursperiode zijn we gestart met de afvalplannen en de gebiedsopgaven Schoon en Afvalvrij. De uitvoering heeft een aantal concrete resultaten opgeleverd zoals handhaving op de 25 meter regel, aanbiedtijden voor bedrijfsafvalcontainers voor de hele stad en handelingsperspectief voor interventies op afvalgedrag in kwetsbare wijken. De intensieve samenwerking tussen de directies Stadswerken, Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte, Afval en Grondstoffen en de stadsdelen is hierbij randvoorwaardelijk geweest. De afgelopen tijd laat ook zien dat de praktijk weerbarstig is, dat er verbetering en ruimte is voor het optimaliseren van de basis op orde en dat ze het niet alleen kan maar daarvoor moet samenwerken met ondernemers, het maatschappelijk middenveld én de Amsterdammer. Voor de gebiedsopgaven geldt dat een aantal afgerond is, een aantal af wordt gerond in 2026 en een tweetal gebiedsopgaven te weten; alternatieve inzameling en bedrijfsmatige grofdumpingen lopen langer door. De resultaten van de overige gebiedsopgaven nemen we, ten behoeve van de nieuwe bestuursperiode, mee bij het vervolg op de aanpak van afvaloverlast locaties.

Voor de nieuwe bestuursperiode zal op basis van de geleerde lessen, de belangrijke opgave om de basisdienstverlening van de keten Schoon op orde te krijgen én de noodzaak om afvaloverlast samen met de stad aan te pakken, het afvalplan een nieuwe vorm krijgen. De nieuwe vorm van de afvalplannen zal ter advisering aan de stadsdeelcommissie worden voorgelegd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid

Rocco Piers
Portefeuillehouder Afval en Reiniging